

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

Київ – 2022

Розробник: Малахова Маргарита Олександрівна, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Малахова Маргарита Олександрівна, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності, Стрельченко Костянтин Мартинович, заслужений артист України, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 7 від «07» вересня 2022 року

Завідувач кафедри Катерина ЗАВАЛКО
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво (назва освітньої програми)

«__» _____ 2022 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Ольга ОЛЕКСЮК
(підпис)

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2022 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. _____ (_____), «07» вересня 2022 р., протокол № 7
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
аудиторні	34	32
модульний контроль	4	4
семестровий контроль	-	-
самостійна робота	22	24
форми семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання дисципліни

Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музично-педагогічної освіти, здатного здійснювати фахову підготовку студентів (майбутніх викладачів вищого навчального закладу) на заняттях з музичних дисциплін. Надати вищу музично-педагогічну освіту з можливістю викладання дисциплін кваліфікації у вищих навчальних закладах.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми				
Тема 1 Творче прочитання авторського тексту.	25		14	11
Тема 2 Музичне сприйняття художніх образів.	31		20	11
Модульний контроль	4			
Усього за 1 семестр	60		34	22
Змістовий модуль 2 Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності.				
Тема 1 Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності.	28		16	12
Тема 2 Виконавська реалізація власної художньо-концептуально-інтерпретаційної моделі виконуваних творів .	28		16	12
Модульний контроль	4			
Усього за 2 семестр	60		32	24
Усього за 5 курс	120		66	46

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон»

Змістовий модуль 1 (5 курс, 1 семестр)

Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми

Тема 1.1. Засоби відтворення авторського тексту. Особливості фактури музичного твору. Винайдення зручної аплікатури. З'ясування усталених характерних ознак обраних музичних творів. Винайдення та застосування відповідної артикуляції.

Основна література: 2, 3.

Додаткова література: 1, 2.

Тема 1.2. Узагальнення власного художнього досвіду у виконанні творів різних музичних форм. Тембро-динамічні ознаки музичної палітри. Метроритмічна структура музичних творів. Музична форма.

Основна література: 4, 6.

Додаткова література: 3,5.

Змістовий модуль 2 (5 курс, 1 семестр) Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності

Тема 2.1. Драматургія музичних творів у контексті часового простору. Інтерпретаційна модель музичних творів (власний виконавський проект). Засоби художнього відтворення музики у баяно-акордеонному мистецтві. Утворення музичних образів відповідно до стилю. Індивідуальний стиль баяніста, акордеоніста та виконавський артистизм.

Основна література: 1, 8, 9.

Додаткова література: 3, 6.

Тема 2.2. Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність інтерпретаційної моделі музичних творів. Поліваріантність інтерпретації. Удосконалення технічних прийомів відповідно до художнього задуму. Удосконалення змістовного та виразного виконання. Цілісне усвідомлення твору при реалізації виконавських завдань. Співставлення результатів діяльності з художньою концептуально-інтерпретаційною моделлю музичних творів.

Основна література: 3, 5, 7.

Додаткова література: 4,5.

6. Контроль навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	34	34	32	32
Робота на індивідуальних заняттях	10	4	340	32	320
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25
Разом		-	409	-	387
Максимальна кількість балів		409			

Розрахунок коефіцієнта	Усього за період роботи до заліку 409 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнту – 4,09) .	_____
------------------------	--	-------

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
1.	Самостійний розбір нотного тексту програми.	точність нотного тексту	1	5
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість зміни міху, міховедення	1	
		художня виразність	1	
2.	Робота над технічними труднощами.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість зміни міху, міховедення	1	
		художня виразність	1	
3.	Формування інтерпретаційної моделі програми.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість зміни міху, міховедення	1	
		художня виразність	1	
4.	Робота над засобами художньої виразності у творах, які виконуються.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість зміни міху, міховедення	1	
		художня виразність	1	

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Відкрите прослуховування	технічна досконалість	10
	емоційна виразність	10
	стабільність виконання	5
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 2		
Прослуховування під час роботи в класі	технічна досконалість	10
	емоційна виразність	10
	стабільність виконання	5
Максимальна кількість балів		25

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відео-запису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – 1 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру; контрольне виконання на підсумковому занятті поліфонічного твору/твору великої форми та п'єси напам'ять.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору; високий рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного твору.

D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
F X	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне. Поверхневе виконання, недотримання стилю твору.

6. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон»

5 курс

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 66 год. Самостійна робота - 46 год.

Модульний контроль - 8 год.

Модулі	1 семестр		2 семестр	
	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2	
Назва модуля	Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми		Саморегуляція процесу музично- виконавської діяльності	
Кількість балів за модуль	409		387	
Заняття	1-14	15-34	1-16	17-32
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Тема 2 1*34=34 б/ 10*34=340 б. 374 б.		Тема 1. Тема 2 1*32=32 б/ 10*32=320 б. 352 б.	
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів		МКР 25 балів	
Коефіцієнт	Всього без урахування коефіцієнту – 409 балів, коефіцієнт – 4,09; залік		---	

Орієнтовний репертуар

Поліфонічні твори

Бах Й. С. Органна прелюдія та фуга соль мінор

Пахельбель Й. Чакона фа мінор

Твори великої форми

Білошицький А. Партита № 3

Зубицький В. Партита № 2

П'єси

Анжеліс Ф. Концертний етюд на тему «Chiquilin de Bachin» А. П'яцолли

Власов В. Польоти уві сні

Різоль М. Чардаш

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Музична Україна, 2004. 300 с.
2. Дорохін В. Г. Вивчення поліфонії в класі акордеона: питання теорії та практики : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 101 с.
3. Дорохін В. Г. Художня організація музичного твору на баяні : артикуляційний аспект : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 83 с.
4. Князєв В. Ф. Теоретичні основи виконавської підготовки баяніста-акордеоніста : навч. метод. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 216 с.
5. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ-ХХІ століть : довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.
6. Семешко А. А. Виконавська майстерність баяніста. Методичні основи : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 144 с.
7. Сташевський А. Я. Нариси з історії української музики для баяна : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і освіти. Луганськ : Поліграфресурс, 2006. 153 с.
8. Сташевський А. Я. Музично-інструментальні виражальні засоби в баянному мистецтві : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». Старобільськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2015. 121 с.
9. Стрельченко К. М. Практичний курс естрадно-джазового акомпанементу для баяна та акордеона : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мистецьких навч. закл. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. 172 с.

Додаткова

1. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
2. Давидов М. А. Теоретичні основи перекладання інструментальних творів для баяна. Київ : Музична Україна, 1977. 120 с.
3. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підруч. для вищ. та середн. муз. навч. закл. Київ : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2010 р. 592 с.
4. Душний А. І. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник / А. Душний, Б. Пиц. Дрогобич : Посвіт, 2010. 216 с.
5. Кужелев Д. О. Баянна творчість українських композиторів : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2011. 206 с.
6. Черепанін М. В. Естрадний олімп акордеона : монографія / Черепанін М., Булда М. В. ; Міжнародний творчий центр Яна Табачника. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2008. 256 с.